

Autorské a průmyslové právo

LS 2010

Základní informace

- Přednášky: doc. Ing. Jiří Tupa, Ph.D.
 - Každé úterý od 13:55 – 17:25
(od 16.2. do 23.3. 2009, 30.3. - rezerva) **EP 110**

- **Kontakt:**

*Katedra technologií a měření FEL ZČU v Plzni
Univerzitní 26, 306 14 Plzeň, (kancelář EK 414)
e-mail: tupa@ket.zcu.cz, tel.: 377 634 531*

Materiály: moje.zcu.cz

Neznalost zákona neomlouvá.

Co není zákonem zakázáno je dovoleno.

Osnova přednášek

1. *Duševní vlastnictví a autorský zákon (16. 2.)*
Duševní vlastnictví a jeho ochrana v právním systému ČR, autorský zákon – principy a východiska, mezinárodní vztahy, druhy autorských děl. Práva autora, spoluautorství, základní smluvní vztahy, převod autorských práv, ochrana autorských děl.
2. *Autorský zákon, počítačové programy a databáze (23. 2.)*
Základní smluvní vztahy, převod autorských práv, ochrana autorských děl.
Počítačové programy, databáze a jejich ochrana z pohledu autorského zákona.
3. *Průmyslová práva a jejich ochrana I. (2. 3.)*
Průmyslové právo, jeho členění a ochrana, patentová práva, právo k vynálezům, k užitným a průmyslovým vzorům, k topografii polovodičových prvků, k zlepšovacím návrhům a know – how. Práva k ochranným známkám, licencím. Ochrana obchodního jména a označení původu.

4. *Informační systémy, Internet (9. 3.)*

Tvorba informačních systémů a ochrana autorů, informační společnost a její právní postavení, zaměstnanecká díla. Internet a ochrana duševního vlastnictví, registrace domén, ochrana informací a dokazování. Sdělovací prostředky na internetu, jejich provozování a ochrana. Počítačová a internetová kriminalita.

5. *Elektronické podnikání a elektronická komunikace (16.3)*

Elektronický obchod a obchodní vztahy v oblasti informačních technologií, obsah smlouvy na dodávky informačních systémů. Elektronická dokumentace a elektronický podpis.

6. *E-government (23.3)*

Ochrana osobních údajů, právo na informace, informační společnost. Elektronické komunikace – zákon o elektronických komunikacích – základní právní normy a jejich ustanovení, ochrana osobních údajů, obchodní vztahy a podnikání v oblasti telekomunikací. E-government - datové schránky.

Zakončení předmětu

- Zkouška:

- písemný test, příp. ústní pohovor

- Požadované znalosti:

- pochopení problematiky a základních principů autorského a průmyslového práva, orientace v legislativních předpisech, schopnost aplikace.

Literatura

- **Zákony (v platném znění a ve znění pozdějších předpisů):**
 - č. 121/2000 Sb., o právu autorském
 - č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích
 - č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků
 - č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech
 - č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
 - č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů
 - č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů
 - č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
 - č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu
 - č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
 - č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti

Literatura

- ÚZ Autorské právo, průmyslová práva
- www.upv.cz, www.osa.cz, www.epravo.cz, www.mvcr.cz
- V. Smejkal a kol.: Právo informačních a telekomunikačních systémů
- M. Boháček, L. Jakl: Právo duševního vlastnictví
- Kolektiv autorů: Duševní vlastnictví jako zdroj kvalitativního rozvoje
- Dále publikace autorů např.: I. Telec, J. Kříž. M. Valášek, I. Vandělíková, T. Sokol, P. Mates, M. Vlček.

Duševní vlastnictví

- Je obecný pojem pro určité výsledky tvůrčí činnosti a komerční symboly, které jsou duševními hodnotami nehmotné povahy s různou úrovní výlučných práv k jejich uplatnění na trhu.
- Duševní vlastnictví se vztahuje k výsledkům tvůrčí činnosti.
- Výsledkem tvůrčí činnosti jsou nehmotné statky.
- Ochrana duš. vlastnictví je předmětem autorských a průmyslových práv, jako speciální typ práva občanského (právo soukromé) nebo obchodního.
- V tomto právu se vyskytují dva pojmy:
 - duševní vlastnictví (z angloamerického práva „intellectual property“)
 - nehmotný statek (z římského práva a německých právních pramenů)

Duševní vlastnictví

- Podle úmluvy WIPO (World Intellectual Property Organization) – světové organizace duševního vlastnictví, se duševním vlastnictvím rozumí: práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, k výkonům výkonných umělců, zvukovým záznamům a rozhlasovému vysílání, k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti, k vědeckým objevům, k průmyslovým vzorům a modelům, továrním a obchodním známkám, a známkám služeb, jakož i k obchodním jménům a obchodním názvům, práva na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké.
- *Duševní vlastnictví* lze chápat jako nehmotné majetkové hodnoty, které jsou způsobilé být samostatnými předměty právních a ekonomických vztahů. V oblasti duševního vlastnictví nedochází ke zcizení (prodej, dar, vklad, dědictví nebo jiný převod), ale k převodu práv.

Práva duševního vlastnictví

- Práva duševního vlastnictví jsou u podnikatelů součástí jejich obchodního majetku. Práva k nemotným objektům lze ocenit – mají směnnou a užitnou hodnotu na trhu, např. ochranné známky, know-how, patenty a vzory, autorská práva, doménová jména na Internetu).
- Tento majetek je označován termínem nemotný majetek (dlouhodobý hmotný majetek nad 60 tis. Kč).
- Práva duševního vlastnictví lze dělit na:
 - tvůrčí právo duševního vlastnictví (majetková a osobnostní práva duš. vl. jsou výsledkem tvorby FO),
 - netvůrčí právo duševního vlastnictví (majetková ochranná práva hmotných předmětů duševního vlastnictví jako výsledků obchodní, hospodářsko technické, provozní a obdobné činnosti FO a PO)

Nehmotný statek

- Je zvláštním druhem předmětu (objektu) právních vztahů.
- Je výsledkem duševní činnosti.
- Nejedná se o jakékoliv nehmotné hodnoty nebo cokoliv jevově nemožné (štěstí, láska)
- Předpokladem jejich ochrany je jejich vyjádření v objektivně seznatelným způsobem, odděleným od osoby tvůrce.
- Může být vnímán neomezeným počtem subjektů, nespotřebovává se.

Právní vztah

- Je společenský vztah mezi nejméně dvěma konkrétně určenými právními subjekty upravený právními normami, v němž jeho účastníci jsou nositeli vzájemně spjatých subjektivních práv a právních povinností, které vznikají těmto subjektům přímo nebo zprostředkovaně na základě právních norem.
- Znaky:
 - účast nejméně dvou účastníků
 - existence objektu právních vztahů
 - obsahem jsou práva a povinnosti jejich subjektů ve vztahu k objektu (objektům) právního vztahu

Druhy nehmotných statků

- Podle povahy nehmotného statku
 - nehmotné výsledky tvůrčí duševní činnosti
 - vlastní obsah myšlenky
 - způsob vyjádření či ztvárnění myšlenky
 - nehmotné výsledky zkušeností či jiné duševní činnosti (know-how)
 - nehmotné hodnoty osobnosti fyzické osoby
 - hodnoty a projevy fyzické osoby (čest, jméno, důstojnost)
 - osobní údaje
 - vyjádření hospodářské individuality subjektu a jeho produktů a činnosti
 - ochranné označování podnikatele
 - název a dobrá pověst
 - goodwill podniku

Druhy nehmotných statků

- Podle systémů jejich právní úpravy
 - Předměty duševního vlastnictví
 - výsledky tvůrčí činnosti v oblasti umělecké nebo vědecké
 - výsledky tvůrčího uměleckých provedení děl
 - výsledky duševní činnosti netvůrčí povahy (např. zvukové záznamy apod.)
 - Předměty průmyslového vlastnictví
 - výsledky tvůrčí činnosti v průmyslu (vynálezy, užité vzory apod.)
 - ochranná označení
 - Předměty utajení nebo ochrany nekalosoutěžní
 - obchodní tajemství, zlepšovací návrhy, know-how
 - Právo na ochranu osobnosti fyzických osob
 - všeobecné osobnostní údaje a osobní údaje
 - Ochrana názvu a dobré pověsti právnických osob

Autorské právo a autorský zákon

Autorské právo

- Je řazeno k právům k výsledkům duševní tvořivé činnosti, přičemž právní postavení autora se vyznačuje v naší úpravě suverénností v nakládáním se svým dílem.
- K rozvoji dochází vlivem kapitalismu poč. 18 stol. a následně rozšíření počítačů a počítačových programů ve 20. stol.

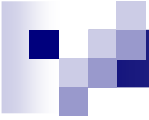
Pojetí a principy autorského práva v ČR

- Kontinentální pojetí autorského práva
- Dualistické pojetí (rozdělení práv majetkových a osobnostních)
- Jsou vymezeny tři znaky autorského práva:
 - právo absolutní povahy (právo náleží jedné osobě – autorovi, ostatní osoby mají povinnost zdržet se jakýchkoli neoprávněných zásahů do práv nositele autorského práva),
 - právo nepromlčitelné,
 - předmětem je jednotlivě určený ideální statek, který je nehmotný, ale musí být hmotně vyjádřen, a to v podobě lidskými smysly vnímatelné a dále sdělitelné. Vnímatelnost se vztahuje nejen na přímé fyzikální, ale může se jednat rovněž o vnímání prostřednictvím zařízení (přehrávače CD, PC).

Hlavní principy českého autorského práva :

- Smluvní volnost (AZ je zvláštní zákon k občanskému zákoníku)
- Zásady teritoriality
- Zásada nepřevoditelnosti
- Je upraven jednotný smluvní typ – licenční smlouva (sjednocení terminologie s Obchodním zákoníkem),
- Rozšíření hmotněprávních nároků autora, kterých se může domáhat při porušení svého práva, jako je stažení a zničení rozmnoženin díla pořízených neoprávněně,
- Větší ochrana nositelům práv souvisejících, kteří vynakládají značné investice do šíření děl prostřednictvím moderních technologií,
- Posílení postavení investorů – zaměstnavatelů, AZ zavádí vedle zaměstnaneckých děl nové kategorie děl (úřední dílo, audiovizuální dílo, dílo kolektivní, dílo školní, dílo soutěžní, databáze),
- Prodloužení doby ochrany autorských děl na 70 let po smrti autora a obnovuje ochranu práva autorského a práv souvisejících tak, aby právo autorské, právo výkonných umělců a ostatních nositelů práv trvalo stejnou dobu v ČR jako ve státech EU.

Vliv mezinárodních smluv a komunitárního práva

- Česká republika se účastní např. těchto mezinárodních dohod a úmluv:
 - Bernská úmluva – úmluva spravovaná WIPO
 - Všeobecná úmluva o autorském právu
 - Římská úmluva
 - Dohoda TRIPS
 - Smlouva WIPO o právu autorském
 - Smlouva WIPO o výkonech výkonných umělců a zvukových záznamech

Komunitární právo

- Evropské komunitární právo je tvořeno dvěma úrovněmi:
 - primární právo (soustava mezinárodních smluv např. základající smlouvy evropských společenství)
 - sekundární právo vzniká normotvornou komisí příslušných orgánů EU (Nařízení, Směrnice, Rozhodnutí, Doporučení a stanovisko)

Komunitární právo v oblasti autorskoprávní

- Směrnice Rady ES o právní ochraně počítačových programů z roku 1991
- Směrnice Rady ES o právu na pronájem a půjčování i o právech souvisejících s právem autorským z roku 1992
- Směrnice Rady ES o koordinaci některých pravidel z oboru autorského práva a práv souvisejících ohledně satelitního vysílání a kabelový přenos z roku 1993
- Směrnice Rady ES o harmonizaci doby ochrany autorského práva a práv souvisejících z roku 1993
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady ES o právní ochraně databází z roku 1996
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady ES o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv souvisejících v informační společnosti z roku 2001
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady ES o právu autora na odměnu u opětovného prodeje originálu uměleckého díla z roku 2002
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady ES o vynucení práv k duševnímu vlastnictví z roku 2004

Autorský zákon

- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Zákon nahradil dřívější zákon č. 35/65 Sb. ve znění novel např. 89/90 Sb., 86/96 Sb.

Předmět práva autorského

- Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen „dílo“).
- Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.
- Za dílo se považuje též počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvořem. Databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvořem a jejíž součástí jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem, je dílem souborným. Jiná kritéria pro stanovení způsobilosti počítačového programu a databáze k ochraně se neuplatňují. Fotografie a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, které jsou původní ve smyslu věty první, jsou chráněny jako dílo fotografické.

-
- Právo autorské se vztahuje na dílo dokončené, jeho jednotlivé vývojové fáze a části, včetně názvu a jmen postav, pokud splňují podmínky podle odstavce 1 nebo podle odstavce 2, jde-li o předměty práva autorského v něm uvedené.
 - Předmětem práva autorského je také dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka. Tím není dotčeno právo autora zpracovaného nebo přeloženého díla.
 - Dílem podle tohoto zákona není zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě.
 - Dílem podle tohoto zákona není zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě.

Výjimky z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu

- Ochrana podle práva autorského se nevztahuje na
 - úřední dílo
 - výtvořry tradiční lidové kultury

Zveřejnění díla

- Prvním oprávněným veřejným přednesením, provedením, předvedením, vystavením, vydáním či jiným zpřístupněním veřejnosti je dílo zveřejněno.
- Zahájením oprávněného veřejného rozšiřování rozmnoženin je dílo vydáno.

Autor a spoluautoři

- Autorem je FO, která dílo vytvořila
 - autorem souborného díla je ten, kdo souborné dílo uspořádal
 - AZ řeší používání pseudonymů a díla anonymní
- Spoluautorům autorská práva patří společně a nerozdílně.
- Dílo vystupuje jako dílo jediné, které vzniklo společnou tvůrčí činností více autorů.
- Ten kdo poskytnul radu, pomoc administrativní nebo technické povahy není spoluautor, anebo dal ke vzniku díla podnět.
- O nakládání s dílem rozhodují spoluautoři společně a nerozdílně.
- Ochrany práva díla se může domáhat i jeden spoluautor.
- Není-li dohodnut podíl na výnosech v závislosti na velikosti příspěvků, pak jsou podíly na společných výnosech stejné.

Vznik práva autorského

- Vzniká dnem, kdy dílo je vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě.
- Zničením věci jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nezaniká právo autorské k dílu.
- Vlastník či jiný uživatel věci nemusí dílo udržovat a chránit před zničením.

Osobnostní práva

- Autor má právo rozhodnout o zveřejnění svého díla.
- Autor má právo osobovat si autorství.
- Autor má právo na nedotknutelnost svého díla.
- Osobnostních práv se autor nemůže vzdát; tato práva jsou nepřevoditelná a smrtí autora zanikají.
- Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu, dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu a, je-li to obvyklé, musí být uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní.

Majetková práva

- Právo dílo užít
 - **Autor má právo své dílo užít** v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiná osoba může dílo užít bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených tímto zákonem.
 - **Autor má právo** požadovat na vlastníku věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, aby mu ji zpřístupnil, pokud je toho třeba k výkonu práv autorských podle tohoto zákona. Toto právo nelze uplatnit v rozporu s oprávněnými zájmy vlastníka; vlastník není povinen autorovi takovou věc vydat, je však povinen na žádost a náklady autora zhotovit fotografii nebo jinou rozmnoženinu díla a odevzdat ji autorovi.

Právo dílo užít

- Právem dílo užít je
 - a) právo na rozmnožování díla
 - b) právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla
 - c) právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla
 - d) právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla
 - e) právo na vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla
 - f) právo na sdělování díla veřejnosti, zejména:
 - právo na provozování díla živě nebo ze záznamu a právo na přenos provozování díla,
 - právo na vysílání díla rozhlasem či televizí,
 - právo na přenos rozhlasového či televizního vysílání díla,
 - právo na provozování rozhlasového či televizního vysílání díla.

Jiná majetková práva

■ Právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého

- Je-li originál díla uměleckého, který jeho autor převedl do vlastnictví jiné osoby, dále prodáván za kupní cenu, která činí 1 500 EUR a více, a jestliže se takového prodeje jako prodávající, kupující nebo zprostředkovatel účastní provozovatel galerie, dražebník nebo jiná osoba, která soustavně obchoduje s uměleckými díly (dále jen „obchodník“), má autor v souvislosti s každým opětným (dalším) prodejem díla právo na odměnu stanovenou v příloze k tomuto zákonu.
- Originálem díla uměleckého se podle předchozího odstavce rozumí výtvarné dílo, zejména obraz, kresba, malba, koláž, socha, rytina, litografie či jiná grafika, fotografie, tapiserie, keramika, sklo a autorský šperk, a to za předpokladu, že jsou zhotoveny samotným umělcem nebo jde o rozmnoženiny, které se považují za originál uměleckého díla.
- Rozmnoženinami, které se považují za originál uměleckého díla, jsou takové rozmnoženiny, které byly zhotoveny v omezeném počtu samotným autorem nebo pod jeho vedením a jsou očíslovány, podepsány nebo umělcem jinak řádně prohlášeny za pravé.
- Právo na odměnu podle prvního odstavce se nevztahuje na díla architektonická vyjádřená stavbou, díla užitého umění, nesplňují-li znaky originálu uměleckého díla, a rukopisy skladatelů a spisovatelů.
- Právo na odměnu se podle prvního odstavce nevztahuje na první opětný prodej, pokud prodávající získal originál uměleckého díla přímo od autora méně než tři roky před takovým opětným prodejem a kupní cena originálu díla při opětném prodeji nepřesahuje 10 000 EUR.

- **Právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu**

- U zveřejněných děl, která lze rozmnožovat

- pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby či podnikající fyzické osoby (§ 30 a 30a) pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad, anebo
- pro osobní potřebu fyzické osoby (§ 30) na podkladě zvukového, zvukově obrazového nebo jiného záznamu či rozhlasového nebo televizního vysílání jejich přenesením pomocí přístroje na nenahrané nosiče záznamu,

má autor právo na odměnu v souvislosti s takovým rozmnožováním díla.

- Osobou povinnou platit příslušnému kolektivnímu správci odměnu podle odstavce 1 je:

- výrobce přístrojů k zhotovování rozmnoženin záznamů, dovozce těchto přístrojů ze třetích zemí (dále jen „dovozce“) nebo příjemce těchto přístrojů z členských států Evropských společenství (dále jen „příjemce“),
- výrobce, dovozce nebo příjemce přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin,
- výrobce, dovozce nebo příjemce nenahraných nosičů záznamů,
- dopravce nebo zasílatel namísto osoby povinné podle písmen a) až c), pokud na písemnou výzvu příslušného kolektivního správce bez zbytečného odkladu nesdělí údaje potřebné pro určení totožnosti dovozce, příjemce nebo výrobce,
- poskytovatel rozmnožovacích služeb za úplatu, pokud jde o tiskové rozmnoženiny (§ 30a); poskytovatelem rozmnožovacích služeb za úplatu je i ten, kdo za úplatu zpřístupní přístroj k zhotovování tiskových rozmnoženin.

- Odměna, kterou jsou povinny platit osoby podle předchozího odstavce v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu, přísluší autorovi při dovozu, přijetí nebo při prvním prodeji

- přístroje k zhotovování rozmnoženin záznamů,
- přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin,
- nenahraných nosičů záznamů.

Společná ustanovení pro majetková práva

- Majetkových práv se autor nemůže vzdát; tato práva jsou nepřevoditelná a nelze je postihnout výkonem rozhodnutí; to neplatí pro pohledávky z takových majetkových práv vzniklé.
- Majetková práva jsou předmětem dědictví.

Trvání majetkových práv

- po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti.
- majetková práva k dílu anonymnímu a pseudonymnímu trvají 70 let od oprávněného zveřejnění díla.
- Doba trvání majetkových práv k dílu audiovizuálnímu se počítá od smrti poslední přeživší z následujících osob: režisér, autor scénáře, autor dialogů a skladatel hudby zvláště vytvořené pro užití v audiovizuálním díle.
- Doba trvání majetkových práv se počítá vždy od prvního dne roku následujícího po roce, v němž došlo k události rozhodné pro její počítání.

Volné dílo

- Je dílo, u kterého uplynula doba trvání majetkových práv.
- Tomu, kdo poprvé zveřejní dosud nezveřejněné dílo, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv, vznikají takovým zveřejněním výlučná majetková práva k dílu takto zveřejněnému v rozsahu, v jakém by je měl autor díla, pokud by jeho majetková práva k dílu ještě trvala (právo trvá 25 let od zveřejnění díla)

Volné užití a zákonné licence

- Za užití díla podle tohoto zákona se nepovažuje užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, nestanoví-li tento zákon jinak.
- Do práva autorského tak nezasahuje ten, kdo pro svou osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla.
- Nestanoví-li tento zákon dále jinak, užitím podle tohoto zákona je užití počítačového programu či elektronické databáze i pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby včetně zhotovení rozmnoženiny takových děl i pro takovou potřebu; stejně je užitím podle tohoto zákona zhotovení rozmnoženiny či napodobeniny díla architektonického stavbou i pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby (§ 30a) a pořízení záznamu audiovizuálního díla při jeho provozování ze záznamu nebo jeho přenosu (§ 20) i pro osobní potřebu fyzické osoby.
- Rozmnoženina nebo napodobenina díla výtvarného zhotovená pro osobní potřebu fyzické osoby podle 1. odstavce musí být jako taková vždy zřetelně označena.
- Rozmnoženina nebo napodobenina díla výtvarného zhotovená pro osobní potřebu fyzické osoby podle 1. odstavce nesmí být použita k jinému než tam uvedenému účelu.

Rozmnožování na papír nebo podobný podklad

- Do práva autorského nezasahuje
 - fyzická osoba, která pro svou osobní potřebu,
 - právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která pro svou vlastní vnitřní potřebu,
 - ten, kdo na objednávku pro osobní potřebu fyzické osoby,
 - ten, kdo na objednávku pro vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby zhotoví tiskovou rozmnoženinu díla na papír nebo podobný podklad fotografickou technikou nebo jiným postupem s podobnými účinky, s výjimkou případu, kdy jde o vydaný notový záznam díla hudebního či hudebně dramatického, a v případech podle zákona řádně a včas platí odměnu podle § 25 AutZ.

Citace

- Do práva autorského nezasahuje ten, kdo:
 - užije v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle,
 - užije výňatky z díla nebo drobná celá díla pro účely kritiky nebo recenze vztahující se k takovému dílu, vědecké či odborné tvorby a takové užití bude v souladu s poctivými zvyklostmi a v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem,
 - užije dílo při vyučování pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, jejichž účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, a nepřesáhne rozsah odpovídající sledovanému účelu;
- Vždy je však nutno uvést, je-li to možné, jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen.
- Do práva autorského nezasahuje ani ten, kdo výňatky z díla nebo drobná celá díla citovaná podle předchozího odstavce dále užije; ustanovení odstavce 1 části věty za středníkem platí obdobně, Vždy je však nutno uvést, je-li to možné, jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen.

Propagace výstavy uměleckých děl a jejich prodeje

- Do práva autorského nezasahuje ten, kdo za účelem propagace výstavy nebo prodeje originálů či rozmnoženin uměleckých děl taková díla užije v rozsahu nezbytném pro propagaci takové akce, s výjimkou jakéhokoliv jiného užití k přímému nebo nepřímému hospodářskému nebo obchodnímu prospěchu. Je-li to obvyklé, je nutno uvést jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen.

Užití díla umístěného na veřejném prostoru

- Do práva autorského nezasahuje ten, kdo kresbou, malbou nebo grafikou, fotografií nebo filmem nebo jinak zaznamená nebo vyjádří dílo, které je trvale umístěno na náměstí, ulici, v parku, na veřejných cestách nebo na jiném veřejném prostoru; do autorského práva nezasahuje ani ten, kdo takto vyjádřené, zachycené nebo zaznamenané dílo dále užije.
- Je-li to možné, je nutno uvést jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a umístění.

Úřední a zpravodajská licence

- Do práva autorského nezasahuje ten, kdo užije
 - a) v odůvodněné míře dílo na základě zákona pro účely veřejné bezpečnosti, pro soudní nebo správní řízení nebo k jinému úřednímu účelu nebo pro parlamentní jednání a pořízení zápisu o něm,
 - b) dílo ve spojitosti se zpravodajstvím týkajícím se aktuálních událostí, a to v rozsahu odpovídajícím informačnímu účelu,
 - c) v odpovídající míře dílo v periodickém tisku, televizním či rozhlasovém vysílání nebo jiném hromadném sdělovacím prostředku zpřístupňujícím zpravodajství o aktuálních věcech politických, hospodářských nebo náboženských, uveřejněné již v jiném hromadném sdělovacím prostředku nebo jeho překlad; takto převzaté dílo a jeho překlad lze i jinak užít; převzetí ani jiné následné užití podle tohoto ustanovení však není přípustné, je-li zapovězeno,
 - d) politický projev nebo úryvky veřejné přednášky nebo podobných děl v rozsahu odpovídajícím informativnímu účelu; právo autora na užití takových děl v souboru zůstává nedotčeno;

Užití díla v rámci občanských či náboženských obřadů nebo v rámci úředních akcí pořádaných orgány veřejné správy, v rámci školních představení a užití díla školního

- Do práva autorského nezasahuje ten, kdo nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu užije dílo při občanských či náboženských obřadech nebo při úředních akcích pořádaných orgány veřejné správy.
- Do práva autorského nezasahuje ten, kdo nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu užije dílo při školních představeních, v nichž účinkují výlučně žáci, studenti nebo učitelé školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

Knihovní licence

- 1) Do práva autorského nezasahuje knihovna, archiv, muzeum, galerie, škola, vysoká škola a jiné nevýdělečné školské a vzdělávací zařízení,
 - zhotoví-li rozmnoženinu díla, která neslouží k přímému nebo nepřímému hospodářskému nebo obchodnímu účelu, pro své archivní a konzervační potřeby,
 - zhotoví-li rozmnoženinu díla, jehož rozmnoženina byla poškozena nebo ztracena, a o němž lze na základě rozumně vynaloženého úsilí zjistit, že není nabízeno k prodeji, nebo tiskovou rozmnoženinu malé části díla, jež byla poškozena nebo ztracena;
 - zpřístupňuje-li dílo, včetně zhotovení jeho rozmnoženiny nezbytné pro takové zpřístupnění, které je součástí jeho sbírek a jehož užití není předmětem prodejních nebo licenčních podmínek, s výjimkou sdělování díla způsobem uvedeným v § 18 odst. 2, jednotlivcům ze strany veřejnosti prostřednictvím k tomu určených technických zařízení umístěných v jeho objektech, a to výhradně pro účely výzkumu nebo soukromého studia takových osob, a zamezí-li takovým osobám zhotovit rozmnoženinu díla; ustanovení § 30a odst. 1 písm. c) a d) tím nejsou dotčena,
 - půjčuje-li originály nebo rozmnoženiny obhájených diplomových, rigorózních, disertačních a habilitačních prací na místě samém, a to výhradně pro účely výzkumu nebo soukromého studia, pokud takové užití autor nevyločil.

Licence pro dočasné rozmnoženiny

- Do práva autorského nezasahuje ten, kdo provádí dočasné úkony rozmnožování děl, které jsou pomíjivé nebo podružné, tvoří nedílnou a nezbytnou součást technologického procesu, nemají žádný samostatný hospodářský význam a jejich jediným účelem je umožnit
 - přenos díla počítačovou nebo obdobnou sítí mezi třetími stranami uskutečněný prostředníkem, nebo
 - oprávněné užití díla.
- Udělí-li autor smlouvou oprávnění k vysílání díla, nezasahuje do jeho autorského práva rozhlasový nebo televizní vysílatel, který zhotoví dočasný záznam díla svými vlastními prostředky a pro své vlastní vysílání.

Zvláštní typy děl

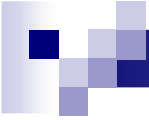
- Zaměstnanecké, kolektivní, školní dílo a dílo vytvořené na objednávku, počítačový program
 - Zaměstnavatel je nositelem majetkových práv k dílu, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovně právního poměru. Zaměstnanci zůstávají jeho osobnostní práva k zaměstnaneckému dílu nedotčena.
 - Pokud PC program, databáze nebo kartografické dílo není dílo kolektivní, pak se jedná o zaměstnanecké dílo. To platí i pro díla vytvořená na objednávku (objednatel=zaměstnavatel).

-
- Kolektivní dílo je dílo více autorů. Vedoucí autorského kolektivu může být FO nebo PO a na veřejnosti je uváděno pod jejím jménem. Kolektivní díla vzniklá na objednávku se považují za zam. díla a objednatel=zaměstnavatel. Audiovizuální dílo není dílo kolektivní.
 - Školní dílo může být užito na základě licenční smlouvy mezi školským či vzdělávacím zařízením a nabyvatelem. Autor školního díla může poskytnout licenci, pokud to není v rozporu se zájmy školy. Jedná se o podobný vztah jako zaměstnavatel a zaměstnanec
 - Dílo na objednávku vzniká na základě smlouvy o dílo. Autor může poskytnout licenci třetí osobě, pokud to není v rozporu se zájmy objednatele.

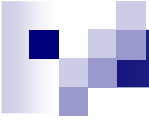
Ostatní ustanovení AZ

- Autorský zákon dále upravuje např. díla audiovizuální, počítačové programy. Dále práva související s právem autorským, zejména práva výkonného umělce práva výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu, právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho prvotnímu záznamu, práva rozhlasového a televizního vysílatele, právo nakladatele, zvláštní práva pořizovatele databáze a kolektivní správu práv.
- Kolektivní správu vykonávají:
 - OSA Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním,
 - DILIA Divadelní a literární agentura,
 - OOA-S Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl.

Licence, licenční (podlicenční) smlouva a bezúplatné licence

- Licenční smlouvou autor poskytuje nabyvateli oprávnění dílo užit.
- Licenční smlouva vychází z Občanského zákoníku (nový AZ terminologicky sjednocuje všechny typy smluv do jedné licenční smlouvy).
- Je zachován princip smluvní volnosti)jedná se o oblast práva soukromého), další principem je rovnost smluvních stran.
- Existují tři omezení smluvní volnosti
 - výhradní
 - a nevýhradní licence
- Autor výhradní licenci nesmí poskytnout třetí osobě a není-li sjednáno jinak, je povinen se zdržet práva dílo užit.

-
- Je-li sjednáno ve smlouvě, může nabyvatel poskytnout dalším osobám podlicence (buď celého nebo části díla).
 - Určení ceny je podstatnou náležitostí každé smlouvy. Ve smlouvě by mělo být uvedeno, že licence se poskytuje bezúplatně.
 - Podstatnou náležitostí licenční smlouvy je uvedení omezení či neomezení způsobu a rozsahu užití udělené licence. Neuvedení tohoto nemá vliv na platnost smlouvy.
 - Autor může písemně do smlouvy odstoupit. pokud nabyvateli licence vznikne s odstoupením od smlouvy škoda, pak má autor povinnost tuto škodu nahradit.
 - Zvláštním typem licenční smlouvy je smlouva nakladatelská (pro díla literární fotografická, hudebně dramatická...). Smlouva se poskytuje jako výhradní, autor může před vydáním díla provádět drobné tvůrčí změny – korektury. Neumožnění korektur je důvod pro odstoupení od smlouvy ze strany autora, licence může zaniknout i před uplynutím sjednané doby – vyprodáním rozmnožení, pokud nedá autor souhlas k dotisku nebo dotisk není domluven smluvně (zvýšení množství rozsahu při rozebrání díla).